

TÜRK DİŞHEKİMLERİ BİRLİĞİ
TURKISH DENTAL ASSOCIATION

Sayı : 002. 1047
Konu : "Muayenehane Bilgi Yönetim Sistemi"ne
Hasta Verilerinin Gönderilmesi

Tarih: 13.07.2020

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne
(Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları
Dairesi Başkanlığı)

İlgi : 07.07.2020 tarih ve E.1157 sayılı yazınız.

İl Sağlık Müdürlükleri tarafından Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Dairesi Başkanlığı'nın 07.07.2020 tarih ve E.1157 sayılı yazısı ilgi tutularak sağlık kuruluşlarına gönderilen bir yazıyla, sağlık kuruluşlarının Muayene Bilgi Yönetim Sistemi isimli bir program vasıtasıyla hasta verilerinin Sağlık Bakanlığı tarafından tutulan merkezi kayıt sistemine gönderilmesi istenmektedir.

Anılan talebin gerekçesi, kayıt dışı ekonomiyle mücadele olarak açıklanmaktadır.

6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu uyarınca, sağlık ve cinsel hayata ilişkin veriler en yüksek korumaya tabi tutulmuş verilerdir. Bunların kanunda belirtilen sınırlı amaçlarla ve yine kanunda belirtilen sınırlı kişi ve kuruluşlarla ilgilinin açık rızası olmaksızın işlenmesi mümkündür. Kanunun 6. Maddesinde belirtilen amaçlar arasında kayıt dışı ekonomiyle mücadele veya buna benzer herhangi bir amaç bulunmamaktadır. Kanunda ifade edilmeyen bir amaçla kişisel sağlık verisinin işlenmesi Anayasa'nın 20. Maddesine ve 6698 sayılı Kanunun 6. Maddesine aykırıdır.

Ayrıca, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununda, sağlık verileri için de öncelikle geçerli olan ve bütün kişisel verileri kapsayan, kişisel verilerin işlenmesinde uyulması zorunlu olan ilkeler arasında, ***hukuka uygun olma ve işlendikleri amaçla bağlantılı, sınırlı ve ölçülü olma*** da bulunmaktadır. Sağlık kuruluşunun Devlet'e karşı mali yükümlülüklerinin kontrolü amacıyla hastaların sağlık ve cinsel hayatlarına ilişkin verilerin işlenmesi hukuka uygun olmadığı gibi işlendikleri amaçla bağlantılı ve ölçülü de değildir.

Diğer yandan, sağlık kuruluşlarına yükümlülük tanımlayan yazıda dayanak alınan hükmün yürütmesi Danıştay tarafından durdurulmuştur.

Anayasa'nın 138. Maddesine göre **“Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez.”** Aynı şekilde, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Yasasının 28. Maddesine göre **“Danıştay, bölge idare mahkemeleri, idare ve vergi mahkemelerinin esasa ve yürütmenin durdurulmasına ilişkin kararlarının icaplarına göre idare, gecikmeksizin işlem tesis etmeye veya eylemde bulunmaya mecburdur. Bu süre hiçbir şekilde kararın idareye tebliğinden başlayarak otuz günü geçemez.”**

Yürütmesi durdurulmuş bir hükme dayanılarak işlem tesis edilmesi mümkün değildir, yukarıda belirtilen Anayasa ve 2577 sayılı Yasa hükümlerinin ihlali niteliğindedir.

./.

Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 27. Maddesinin hastaların sağlık verilerinin işlenmesini düzenleyen sekizinci fıkrasının yürütmesi Danıştay tarafından durdurulmuştur. Türk Tabipleri Birliği tarafından açılan davada Danıştay 15. Dairesi tarafından verilen, 2018/530 E. sayılı kararda **“6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na göre sağlık gibi özel nitelikli verilerin işlenmesinde uyulacak önlemleri belirlemekle yetkili olan Kişisel Verileri Koruma Kurulu tarafından bu alana ilişkin yeterli önlemler belirlenmeden ve mevzuat taslağı hakkında Kurul görüşü alınmadan tesis olunan dava konusu düzenlemede hukuka uyarlık bulunmamaktadır.”** gerekçesiyle Yönetmeliğin 27/8. maddesinin yürütmesi 15.01.2019 tarihinde durdurulmuştur.^[1]

Bu bakımdan, il sağlık müdürlükleri tarafından, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Dairesi Başkanlığı’nın 07.07.2020 tarih ve E.1157 sayılı yazısı ilgi tutularak sağlık kuruluşlarına gönderilen; Danıştay tarafından yürütmesi durdurulmuş olan Ayakta Teşhis Ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları hakkındaki yönetmeliğin 27. maddesinin sekizinci fıkrası temel alınarak muayenehanelerin **"Muayenehane Bilgi Yönetim Sistemi"** adlı bilişim sistemine entegre edilmesinin zorunlu olduğunu, yapılan iş ve işlemlerin (tedavi, ameliyat, muayene vb.) Muayene Bilgi Yönetim Sistemine kayıt edilmesinin 1 Eylül 2020 tarihine kadar sağlanması talep edilen yazı hukuka açıkça aykırıdır.

Bütün bunlardan başka, Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğinin Kapsam başlıklı 2. Maddesine göre **“Bu Yönetmelik, ayakta teşhis ve tedavi hizmeti sunulan ve özel sağlık kuruluşu olarak tanımlanan tıp merkezleri, poliklinikler, laboratuvarlar, müesseseler ve muayenehaneler ile bu kuruluşların işletenlerini kapsar.”** Söz konusu tıp merkezleri, poliklinikler ve muayenehaneler genel tıp alanında faaliyet gösteren sağlık kuruluşlarıdır. Ağız ve diş sağlığı alanında faaliyet gösteren merkezler, poliklinikler ve muayenehaneler ise Ağız ve Diş Sağlığı Hizmeti Sunulan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin kapsamındadır; bunlarla ilgili düzenlemeler de bu Yönetmelikte belirtilmiştir.

Bu bakımdan Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğe dayanılarak, MBYS’ye entegre olmaları gerektiği belirtilen sağlık kuruluşları arasında özel diş muayenehaneleri, özel ağız diş sağlığı poliklinikleri ve özel ağız diş sağlığı merkezleri sayılamaz.

Sonuç olarak;

- Sağlık kuruluşlarının kayıt dışı ekonomik faaliyetlerini sınırlandırmak amacıyla hastaların sağlık verilerinin işlenmesi 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 4. ve 6. maddelerine aykırıdır.
- Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin 27/8. Maddesinin yürütmesi Danıştay 15. Dairenin 15.1.2019 tarih ve 2018/530 E. sayılı kararıyla durdurulduğundan buna dayalı olarak sağlık kuruluşlarına yükümlülük getirilemez.
- Ayrıca, ağız ve diş sağlığı alanında faaliyet gösteren merkezler, poliklinikler ve muayenehaneler Ayakta Teşhis ve Tedavi Yapılan Özel Sağlık Kuruluşları Hakkında Yönetmeliğin kapsamında olmadığından bu Yönetmeliğe dayanılarak bu sağlık kuruluşlarına herhangi bir yükümlülük getirilmesi de mümkün değildir.

Konunun tarafınızdan ivedilikle yeniden değerlendirilmesini dileriz.

Saygılarımla,

Prof.Dr.Atilla Ataç
Türk Dişhekimleri Birliği
Genel Başkanı

[1] <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=11969&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>